

Barnkonsekvensanalys

– en metod att bedöma barnets bästa med utgångspunkt i en specifik åtgärd eller frågeställning.

Mallen utgår från barnombudsmannens stödmaterial och genomförs i 7 steg.

Anledning att prövningen görs: Översiktsplan 2040 - samrådsförslag

Ansvarig för barnkonsekvensanalysen: Marie Rosdahl, planarkitekt, Strategienheten

Förvaltning: Stadsbyggnadsförvaltningen, Sjöbo kommun

Datum när barnkonsekvensanalysen påbörjades: 2020-03-09

Datum när barnkonsekvensanalysen avslutades: pågående, avslutas inför antagande av översiktsplanen i Kommunfullmäktige under 2021

Steg 1 – Bakgrund

Enligt svensk lag måste en bedömning om barnets bästa göras i varje beslut som rör barn direkt eller indirekt. I planer eller projekt som rör barn direkt eller indirekt, så ska dessutom en barnkonsekvensanalys (så kallad BKA) upprättas. I denna översiktsplan förekommer de flesta förslag till förändrad markanvändning i form av utbyggnads- eller förtätningsområden i orterna Vollsjö och Lövestad. Även förslag till nya GC-vägar och utveckling av rekreationsnoder i kommunen är förändringar som medför konsekvenser för bl a barn. En konsekvensbedömning förutsätter en förändring, och det är därför som vi endast angivit konsekvenser där det föreslås ske en förändring i markanvändningen, en förtätning alternativt utveckling av befintlig markanvändning eller vid andra förslag till utveckling och förändring runt om i kommunen.

Att åstadkomma en BKA som är heltäckande men samtidigt relevant, för ett så stort projekt inom fysisk planering som en Översiktsplan, är inte en självklar uppgift. Ett arbete fortgår på Stadsbyggnadsförvaltningen, med att se över rutiner, arbetssätt och dokumentmallar i barnrättsarbetet, där en anpassning till geografiska projekt och stadsplanering önskas framarbetas. Tills detta interna arbete är klart, har denna Översiktsplan använt sig av ”Lathund för Barnkonsekvensanalys – Utifrån Sjöbo kommuns övergripande barnrättspolicy antagen 2015-12-16 och reviderad 2019-06-01”. Mallen utgår ifrån Barnombudsmannens stödmaterial och genomförs i sju steg.

För att bäst redovisa de konsekvenser som vi bedömt framkomma av förslagen till förändringar i markanvändningen, så har dessa konsekvenser lagts in under varje förslag till utbyggnadsområde, under respektive ort. Detsamma gäller för GC-vägar, rekreationsnoder och andra utvecklingsförslag i övriga delar av kommunen. Vår förhoppning är att detta val av redovisning ger en tydlig bild av vilka konkreta konsekvenser som kan uppkomma för barn och unga, i relation till varje föreslagna fysisk åtgärd.

Steg 2 – Lyssna till barnet eller barnen

Dialogfasen utgörs till dags dato av samtal med Färsingaskolans, Emanuelsskolans och Storksskolans niondeklassare, ett dialogarbete som genomfördes 2017. En redogörelse för denna dialog finns i rapporten "Ung i Sjöbo - samtal med 9:or om deras liv, framtidsplaner, förutsättningar och möjligheter i Sjöbo kommun", som finns tillgänglig via Sjöbo kommuns hemsida. En sammanställning av de mest frekventa synpunkterna som kom upp i samtalen följer här:

- Småskalighet, trygghet och social sammanhållning uppskattas
- Utbud av handel, service, nöjen och fritidsaktiviteter saknas
- Regionen är de ungas spelplan, för utbud och gymnasieutbildning
- Bättre kollektivtrafik till byarna efterfrågas
- Spenderar fritid hemma, saknar platser som är deras
- Möts av fördomar om att vara rasister och bondlurkar

Med bakgrund av dessa synpunkter har vissa planeringsprinciper arbetats in i förslaget till översiktsplan 2040:

- Satsa på meningsfulla utemiljöer för barn och unga, både på skolgårdar och allmän platsmark
- Arbeta för en utbyggd kollektivtrafik med fler och tätare turer
- Involvera barn och unga i strategiska beslut om kommunens mark och vattenanvändning

Steg 3 – Inhämta kunskap

Samtalen med niondeklassarna har legat till grund för framtagandet av samrådsförslaget till Översiktsplan 2040. Under själva samrådet, som kommer att pågå under några månader, kommer dock ytterligare dialog att föras med barn och unga, och ge dem tillfälle att påverka den fysiska planeringen i kommunen. Samrådsförslaget kommer då att fungera som diskussionsunderlag, och synpunkter på översiktsplanen och förslag till förbättringar kommer att samlas in från barn och unga via olika plattformar. En kommunikationsplan för översiktsplanens samråd håller på att tas fram, där en del av planen bl a ska säkerställa att barn och unga involveras och får komma till tals, t ex genom workshops och dialogsamarbeten med förskolor och skolor, via enkäter, gå-promenader och/eller intervjuer.

Steg 4 – Låt barnkonventionen vägleda

Vilken/vilka artiklar har beaktats i beslutet? (inför samrådsbeslutet)

- Artikel 2 – handlar om alla **barns lika värde och rättigheter**. Ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.
- Artikel 3 – anger att det i alla åtgärder som rör barn i första hand ska beaktas vad som bedöms vara **barnets bästa**. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare och har analyserats mer än något annat begrepp i barnkonventionen. Vad som är

barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.

- Artikel 6 – understryker varje **barns rätt till liv, överlevnad och utveckling**. Artikelnen handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.
- Artikel 12 – lyfter fram **barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter** och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

Andra artiklar som direkt berör detta förslag till Översiktsplan 2040:

Artikel 27 – Varje **barns rätt till den levnadsstandard** som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling.

Artikel 31 – **Barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation** anpassad till barnets ålder och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

Respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations- och fritidsverksamhet.

Steg 5 – Ta fram handlingsalternativ och analysera konsekvenserna

I arbetet med markanvändningen över hela kommunens yta, och främst i de aspekter av markanvändningen där en förändring föreslås ske, t ex i form av utbyggnads-/förtättningsområden för bostäder i Vollsjö och Lövestad, så har konsekvenser för barn analyserats fram.

Dessa konsekvenser, som tidigare nämnts, har valts att redovisas direkt i översiktsplanen under respektive förslag till förändring. Avsikten är att lättare kunna åskådliggöra konsekvenserna av varje föreslagen framtida fysisk åtgärd.

Utdrag ur översiktsplanen – en del av de analyserade konsekvenserna följer här:

- Utbyggnadsområdet ligger lugnt och tryggt placerat, med stora lekytor alldeles nära, i form av rekreationsstråket längs med ån. GC-stråken till det nya området behöver förbättras för att öka utsikterna för säkra skolvägar. Gröningen med dess lekplats, samt busshållplatsen, är inom bra gång- och cykelavstånd för barn och unga.
- Förtättningsområdena ligger centralt placerade, med förskola och skola i deras omedelbara närhet, vilket ger en positiv social konsekvens i att skolvägarna för barnen blir korta och säkra. Båda områdena har lek- och vistelseytor i närheten, i form av skolan, klimatanpassningsområdet (parkmark), och i söder Gröningen med dess lekplats. Busshållplatser är inom bra gång- och cykelavstånd för barn och unga.
- Utbyggnadsområdet ligger i sydöstra delen av byn, med förskola och skola i dess närhet, som kan nås utan att passera en stor väg. Detta ger en positiv konsekvens i att skolvägarna för barnen blir korta och säkra. Kultur, lek- och vistelseytor finns i närheten i form av Piratenmuséet och Gröningen med dess lekplats. För att komma hit måste dock en stor väg passeras. Övergången här bör med fördel ses över i samband med eventuell utbyggnad av området. Busshållplats är inom bra gång- och cykelavstånd för barn och unga.

- Om LSS-boendet byggs här, så kanske en del av den befintliga unga björkskogen försvinner, vilket kan innebära att en naturligt skuggad plats för lek försvinner. Å andra sidan har miljön vid ån högre rekreations- och lekvärden än björkdungen, så den sammanlagda konsekvensen för barn och unga bedöms inte bli särskilt negativ.
- Utbyggnadsområdet ligger relativt nära förskola och skola vilket ökar förutsättningarna för säkra skolvägar. Blandningen av verksamhet och boende på samma tomt kan innebära risker för barn och unga som bor här. En väl genomtänkt detaljplan med god utformning av bebyggelsen blir därför av yttersta vikt här, och uppdelningen av de olika trafikslagen med tomternas föreslagna orientering, bedöms minska riskerna för negativa konsekvenser för barn och unga i området.
- Förtätningsområdet ligger mycket centralt, med torget, service och busshållplats på bekvämt och säkert gångavstånd. Förskola och skola ligger också nära, men en större väg måste passeras. Det finns lek- och vistelseytor i närheten, i form av skolan, klimatanpassningsområdet (parkmark), och rekreationsstråket vid ån i väst/nordväst.
- Barn och unga behöver gott om ytor för lek och utevistelse, vilket ger positiva konsekvenser för både de fysiska såväl som de psykiska hälsotalen. Att stärka den gamla banvallen som ett rekreations- och gångstråk, uppmuntrar till fysisk aktivitet och fungerar som säkra trafikseparerade kommunikationsstråk för barn och unga.
- Vissa av dessa klimatanpassningsområdena kan bli intressanta miljöer för barn och unga att vistas i och leka/hänga vid. Eventuella trädplanteringar i anslutning till områdena, kommer att förse byns invånare med välbehövlig skugga i generationer framåt, något som är särskilt viktigt för de yngsta och de äldsta i vårt samhälle.
- Många barn och unga i Sjöbo kommun har hästar och ridsport som sitt främsta intresse. Ett ridhus hade gett många positiva sociala konsekvenser för speciellt barn och unga, inte bara i Lövestad utan i stora delar av kommunen. Även de positiva folkhälsoeffekterna av en sådan satsning och byggnation, hade berört många.

-----NEDAN FYLLS I EFTER ANTAGANDEBESLUT AV ÖVERSIKTSPLAN 2040 HAR TAGITS-----

Steg 6 – Bedöm barnets bästa och fatta beslut

Prövningen är genomförd och förslag till beslut.

Beskriv vad du bedömer är barns bästa, hur tungt anser du att det väger mot andra intressen. Fattar du beslutet i enighet med barns bästa eller inte? Skala 1-10 motivera, 1= Inte alls 10 = Helt och hållet

1 _____ 5 _____ 10

Steg 7 – Återkoppla och utvärdera

Har beslutet förankrats i verksamhet?

Ja   Nej

Datum:

Vilken verksamhet:

Har beslut förankrats i ledningsgrupp?

Ja   Nej

Datum:

Har beslut förankrats i nämnd?

Ja   Nej

Datum:

Om det bedöms relevant ska berörda barn informeras. Har berörda barn informerats?

Ja   Nej

Datum:

Inte relevant

Återkoppla till det/de barn som berörs av beslutet på ett åldersadekvat sätt. Förstår barnet/barnen beslutets innebörd, motiveringen till beslutet och beslutets konsekvenser? Information om ev. överklagan ska återkopplas.

När ett beslut är fattat ska det följas upp för att säkerställa att det får önskad effekt. Vilka konsekvenser har beslutet fått i praktiken?
